

Uj lakásrendelet készül

Gyakorlati módosításokkal akarnak a lakásmizériákon segíteni

A lakásuzsora megfélékezésére 1917. november 3-án megjelent a 4180/M. E. számú miniszteri rendelet, majd kiegészítésére a 62.500/I. M. eljárási rendelet. E két rendelet, bár kissé késve érkezett, de hatályba lépésével még mindig idejében ahhoz, hogy akik lakásukkal uzsorát akarnak úzni, üzleteiket nyugodtan lebonyolíthatták és mire a rendelet hatályba lépett, találtak újabb és újabb kibúvót. A lakbéremelés, a felmondás, a hadbavonultakra vonatkozó rendelkezések és az egészen friss lakásrekvirálás képezték a törvény főbb pontjait.

Ma a „Lakástörvény“ életbeléptetése után háromnegyed évvel, a „Lakáshivatal“ létesítése után félesztendővel ugyanolyan állapotokat találunk Budapesten, mint a hivatal felállítása előtt. Sőt még szerencsétlenebbek a viszonyok, mert a vidék tömege zavartalanul özönlött Pestre, az árak éppen úgy emelkedtek, mint a lakbérrendelet előtt. A különbség csak abban van, hogy míg azelőtt egy-egy kiadó lakás előtt állottak sort az emberek, addig ma a Lakáshivatal előtt ácsorognak.

Tehetetlen és kissé felesleges intézmény ez a hivatal. A jóakarát, a törekvését, a becsületes ambíció meg van a hivatal vezetőségében, de a törvény néhány lehetetlen intézkedése és a felek ravaszága minden jóakaratot és segítségi szándékot ösmertör. A fiztviselők, akik a legnagyobb energiával és igyekezzel fogtak a munkához, kedvüket vesztetlen dolgoznak ma a lakáshiány enyhítésén, mert a precedensek tömege bizonyítja előttük, hogy aki ki akar bujni a törvény elől, azzal szemben a legprecízebb utánjárás is hiábavaló.

Az igazságügy- és belügyminisztérium illetékes szakközegei belátva azt, hogy a módosítás elkerülhetetlen, néhány hét óta teljes apparátussal dolgoznak azon, hogy a hadiviszonyok újabb változásainak megfelelőleg friss és elkerülhetetlen, egyszerű újításokkal kibővítsék az 1917. évi lakástörvényt.

Leggyakrabban a törvénynek a lakbérrendeletről szóló 36. és 37. paragrafusát javasolják ki. A kijátszás vagy szinleges bérbeadással, szinleges bebutorozással, például amíg valaki nyaraló villájába megy, kiadja — szüleinél lakó — unokáknak a lakást. Miután az őcs oda van bejelentve, — a lakást elrekvirálni nem lehet! — az üres lakásba a jobb konjunktúrák beálltával — illetve míg megfelelő bőkezű bérlőre akad — beállt egy asztalt, egy széket és esetleg egy kanapét — már nem üres a lakás — tehát a lakáshivatalnak nincs joga elrekvirálni.

A lakáshivatal átlátva azonban, hogy csak kijátszásról van szó, elrekvirálta az ilyen lakásokat — azonban itt kezdődik az elkésztő és boszantó igazi mizéria — a másodfokú hatóság — a járásbírók mellett működő lakbérleti bizottság — mint jogi testület bírálta el a kérdést és nem a gyakorlati szempontok irányították. A lakbérleti bizottság azt nézte és nézi még ma is, hogy jogilag kinek van igaza — a törvény betűje szerint — és a lakásrekvirálókat rendszerint elutasítja keresetükkel.

A harmadik fórum, a minisztériumok közös bizottsága pedig rendszerint szintén nem a gyakorlati, tehát a rekviráló hivatal által bejelentett indokokat fogadta el, hanem a jogi alapot kereste.

Igy a jóakaratot a két felsőbbfokú bürokrata gondolkodás megölte. Az ide vágó rendelkezéseken erős és gyakorlati javításokat fognak eszközölni.

Teljesen megváltozik az a rendelkezés, mely a két butorozott lakás engedélyezését hagyta eddig jóvá.

Mint ismeretes, két vagy több butorozott lakása lehetett bárkinek, aki a lakásokból csak egyet tartott meg a maga számára, a többieket albérletbe adta. Ez egyenesen utat nyitott a törvényes lakásuzsorához. Ennek a szakasznak értelmében nem lehetett elrekvirálni lakásokat olyanoktól, akik horribilis pénzeket két-három lakás minden szobáját külön-külön kiadták és ebből nemcsak a lakásköltségüket tudták fedezni, hanem 160—200—220—250 koronás havi árak mellett kilenc-tíz szobának a kiadásából fényes jövedelemhez is jutottak.

Revidálni fogják a magán palotákra vonatkozó rendelkezést is. Ismeretes, hogy 1918 februárjában az Orczy-palota rekvirálását kérték. A Lakáshivatal rekvirálta is a palotát, de a belügyminisztérium egy rendelkezése dezavualta az elsőfokú hatóság intézkedését — és kimondotta, hogy magáncélokra épült palota nem rekvirálható.

Ezek a fontosabb tervezetek — eltekintve attól, hogy a javított és bővített törvény bizonyos házbéremeléseket fog engedélyezni, ami a várakozás szimpátiáját egyáltalán nem emeli a készülő

új törvények mellett. *Állítólag augusztus elsején már nyilvánosságra kerül a módosítás.* A minisztériumokban a legteljesebb a titkolódzás a készülő javaslatok ügyében. Meglepetésnek tartogadják és megjelenésének váratlanságában remélik a sikert. (f. f.)

A spanyol betegség ? ? ?

Lapunk tudósítója fölkereste orvosszakértőinket, hogy megkérdezze a véleményüket a spanyol betegségről, amely már állítólag a fővárosba is befészkelődött. Szakértőink így nyilatkoztak:

1.

A spanyol nátha? Nem ismerem. Olvastam róla. A napokban. A lapokban. Ez, kérem, az influenza egy válfaja. A különbség semmi. Legföljebb, hogy ezek a bacillusok Spanyolországból jönnek és kasztanyettel lejtik a táncukat. Nem kell komolyan venni. Divat. Most mindenki szeret eldicsekedni vele, hogy spanyol betegsége van. Még nem halt bele senki.

2.

A spanyol nátha felől elágazók a vélemények. Némelyek szerint a paralyticopopocatepl bacillus okozza és föltétlenül halálos. Mások szerint enyhébb kimenetelű, de a betegekben évtizedeken át visszamarad a rezgőrz egy fajtája, amely a spachydermát lepeszek garatjában fészkel és korai degenerációra vezet. Nézetem szerint a betegség első tünetei után nyomban le kell feküdni. Késztleg meg lehet rendelni a koporsót is.

3.

Tessék? A spanyol betegség? Kérem mi az? Hihihih. Én, kérem, ma jöttem meg a pusztáról és nem olvastam ujságokat. Ez kérem, ugy-e, egy új vicc? Lehet már rajta nevelni?

4.

A spanyol betegség, uram, egy válfaja a bélcsavarodás korai stádiumának, amelynek változatait klinikai tankönyvem 2763. oldalának lábjegyzetében c) pont alatt futólag érintettem, de amely az f) pontból kitünőleg sem nem új, sem nem veszedelmes betegség. Legjobb ellenszere az ágybanfekvés, a fejre és szivre jeges borogatás rakandó, a mellkas felnyitandó és az agy esetleg trepanálható, de enyhébb esetekben néhány szem chinin vagy lenin is használ, de föltétlenül mellőzendő a melső végtagok lemetszése.

5.

A spanyol nyavalya? Kérem, erről eszembe jut egy történet.

Két vigéc utazott a vonaton. Ekkor bejött egy huszártiszt. A két vigéc összenézett. A huszártiszt a következő állomáson leszállt. Ugy-e jó? No hát kérem, ez a vicc épp olyan, mint a spanyol betegség. Most már mindent tud.

6.

A spanyol betegség, uram, a középkorban uralkodott sáskajárványnak egy alfaja. Nagyon enyhe lefolyású betegség, három nap alatt végez az emberrel, vagy az ember vele. Kezdő szimptomáit alig lehet fölismerni, későbbi stádiumában is csak hosszabb gyakorlat után ismerhető fel, ámbár sohasem biztosan. De ez nem baj, mert boncolásnál föltétlen bizossággal meg lehet állapítani. Legjobb védekezés ellene, ha az ember nem érintkezik olyan emberrel, akinek spanyol náthája van, vagy még egyszerűbben: meg sem kapja tőle. Gyógyszere egyelőre nincs. Az ilyen járványok ellen a legjobb óvszer a hidegvér és a tiszta gallér.

7.

A budai teásasszony nyilatkozata:

— Doktor ur, kérem, az orvosok már megint fölfujnak valamit, ami nincs is a világon. A régi jó világban, kérem szeretettel, náthások vótak az emberek, mint ma jis és nem töröltek vele, hogy mi nyavalya náthájuk van. Nátha mindig nátha marad, akár infalenciának vagy spanyolviasznak is nevezik. De van uram nekem egy jó kakukfüteám, kiveszi az a náthát még az ember veséjéből is. Próbálja csak meg, doktor ur. — ni.